

Gård & Villa

ALINGSÅS & LERUM | Nr 1 | februari 2017

Konsten i centrum hemma hos familjen Ramhage

Flytta hemma och få nya idéer till ditt hem

Mysigt kök med funktion för proffs

I SAMARBETE MED

Villaägarna

Villaägarna vid Säveån

Framöver kommer **designers** att förnya secondhand

Myrorna och Prettypes bjöd in fyra kreativa designers till "Designers hands on second hand" med uppdraget att på tre timmar göra om en sliten möbel till ett designobjekt.

Projektet är ett tydligt exempel på en av de stora framtidstrenderna: Att återanvända det som redan finns. Fast med ny twist.

– Ett av våra uppdrag är att få fler svenskar att återanvända mer, och vår förhoppning är att "Designer hands on second hand" kan inspirera, säger Nina Adler, kommunikator på Myrorna. Det är avgörande för vår livsstil att vi svenskar börjar se på våra möbler som möjligheter istället för förbrukningsvaror.

Något som också företaget Prettypes ser som ett led i sin verksamhet.

– Att tillsammans med några kreativa designers skapa potential i second-

ÅTERANVÄND. Det kan vara så enkelt att skapa ett unikt designat hem.

hand-möbler har varit ett fantastiskt sätt att lyfta det positiva med återanvändning, menar Jana Cagin, grundare till företaget. Återanvändningens möjligheter lyfts också i projektet RE:textil som vill få den mycket resursintensiva textil- och modebranschen att vakna.

– Likt musikbranschen står vi inför ett paradigmskifte som kommer innebära helt nya affärsmöjligheter för de aktörer som tar steget, säger projektledaren Adrian Zethraeus på Science Park Borås. Förnyelsen kan handla om att uppdatera befintliga plagg genom brodyr, tryck, färgning och ny form för att utveckla nya affärsmöjligheter för re-design.

Fler tips om återanvändning finns på www.gardochvilla.se.

Samt smarta råd för att få dina grejor att hålla längre genom lite omsorg.

Marie Pallhed
redaktör
marie@gardochvilla.se

Foto Prettypes

SKJUTDÖRRSGARDEROBER

Letar du efter eleganta och praktiska garderobslösningar? Då ska du besöka oss i Falköping. I över 12 år har vi varit det självklara valet som leverantör av skjutdörrsgarderobers av hög kvalitet och till rätt pris. Välkommen in till oss!

Garderob Specialisten
Göteborgsvägen 12 Falköping Tel 0515-80310
Butikstider: Ons-Fre 14.00-18.00 Lör 10.00-13.00

HYR DINA BYGGMASKINER!

Ramirent är mer än maskiner. Vi erbjuder dynamiska hyreslösningar vilket innebär de bästa maskinerna, hög servicenivå och värdefull kunskap som förenklar din verksamhet. *Läs mer på ramirent.se*

ALINGSÅS

Göteborgsvägen 10
Tel 0322-744 80

JUST NU!

30% på gällande prislista.
OBS! Gäller endast
Ramirent Alingsås

Öppettider: måndag-fredag kl. 06.45 - 16.00

Välkommen önskar **Samuel Käll**
Kundcenterchef
i Alingsås

RAMIRENT

Villaägarmässan Bo & Energi den 25 mars

Nu är allt klart för att genomföra vår Villaägarmässa i Gråbo, Hjällsnäs-hallen. Mässan är lördagen den 25 mars mellan kl 10.00 och 17.00. På mässan finns mängder av lokala företag samt kommunens olika rådgivare. I samband med mässan kommer det att genomföras olika föredrag allt från solceller till mat. Fritt inträde för alla. Du som är medlem kan förvänta dig rabatter från de medverkande företagen. Mer information om mässan kommer att utannonseras i pressen samt på vår hemsida.

Äntligen är våra släpvagnar på plats (3 st). Det tog tyvärr längre tid än beräknat. Det var mycket som skulle vara klart, allt från färdigställandet av vagnarna, skatter,

försäkringar, uppställningsplatser och inte minst få vårt bokningssystem på plats. Så nu kan våra medlemmar boka släpvagn via vår hemsida. Premiären var den 1 februari.

Föreningen växer så det knakar. Villaägareföreningen i Alingsås införlivades 2016 och nu i januari beslutades på Villaägarna i Partilles årsmöte att även deras förening kommer att upphöra och gå in i Villaägarna vid Sävån. Så vi hälsar alla villaägarna i Partille kommun välkomna till oss. Detta innebär att vi kommer att vara en av de större Villaägareföreningarna i Västra Sverige med allt det innebär. Förhoppningsvis bättre förmåner och möjligheter att påverka i frågor som rör oss

villaägare. Den 1 mars har vi vårt årsmöte. Kom och lyssna om vad som är på gång eller kom gärna med egna förslag. Allt om vårt årsmöte finns på vår hemsida. www.villaagarna.se/savean

Om du inte redan är medlem så gå in på vår hemsida och registrera dig så kan du ta del av alla våra förmåner och rabatter.

Vi ses!

Johan Camp
Ordförande
Villaägarna vid Sävån

Ha koll på boräntorna

Bäst tremånadersränta under januari hade: Ålandsbanken 1,33 %
Danske bank 1,49 %
SEB 1,51 % – enda bank som sänkt räntan under månaden
I botten hamnade Nordea med 1,66 %.
Bankernas kvartalsrapporter: Räntenettot – dvs. vinsten på lån – har för Swedbank ökat med 55 % sedan första kvartalet 2010. Motsvarande siffra för Handelsbanken är 37 %.
Totalt har de fyra storbankerna tjänat 115 miljarder kr på lån under det gångna året. Efter många pratministrar på bankområdet, tycker Villaägarnas boekonom Håkan Larsson att det börjar bli dags för Magdalena Andersson och Per Bolund att agera!

Återställ ROT-avdraget

Decennier av lågt byggande och snabb befolkningstillväxt gör att det, enligt Boverket, saknas 700 000 bostäder i Sverige. Höga flyttskatter förvärrar saken, eftersom det sänker rörligheten på bostadsmarknaden och gör det svårare för alla att hitta ett passande boende. Villaägarna tror att småhuset och småhusägarna kan vara en del av lösningen på Sveriges utmaningar. Genom att ge dig som bor i hus bättre villkor för att bygga om eller till ditt hus, kan nya bostäder skapas både snabbt och förhållandevis billigt. Därför arbetar Villaägarna för en återställning av rotavdraget till 50 procent. Och föreslår att Sverige ska följa Norges exempel och göra det skattefritt att hyra ut upp till hälften av bostadsytan.

Rotavdrag - tänk på detta

Många som köper hantverkstjänster får en kalldusch när Skatteverket underkänner rotavdraget. För att inte hamna i den sitsen ger Villaägarnas chef för medlemsrådgivningen Terese Wallinder dessa råd: Ha koll på den egna rätten till rotavdrag. Du måste ha betalat in minst lika mycket i skatt som det belopp du begär i rotavdrag. Stäm också av att du inte redan har utnyttjat rotavdrag under året så att utrymmet har minskat för ytterligare avdrag. Det är ditt ansvar att fastigheten uppfyller kraven för rotavdrag. Använd avtalsmallen "Hantverkarformuläret 14" som Villaägarna har tagit fram i samarbete med Konsumentverket och byggbranschen. Formuläret hämtar du på villaagarna.se.

Om Gård & Villa

Gård & Villa är ett elegant inspirations- och nyttomagasinet för människor som vill bo i eget ägt boende i Alingsås och Lerums kommuner. Tidningen ger idéer och kunskap om att leva och bo i hus. Och roar, inspirerar och förenklar för husägare i Lerum och Alingsås. Gård & Villa samarbetar med Villaägarna vid Sävån.

För annonsering kontakta:

Marknadsansvarig Anders Jasphe: 0738-55 31 21
anders@gardochvilla.se

Ansvarig utgivare: Uno Hufvudsson
Telefon: 0708-56 11 99
Info@gardochvilla.se,
Säte: Gård & Villa,
Varola prästgård 1, 541 94 Skövde

Layout och grafisk form: Reko Reklam,
Lennart Danling

Följ oss på www.gardochvilla.se

7 tips för ett **lyckat** byggprojekt

Strunta i att vara tidsoptimist och våga fråga proffsen före under och innan renoveringen. Här tipsen som får ditt hemmaprojekt att lyckas.

- Kartlägg projektet. Skriv en lista med alla delar av projektet. Bestäm vem som ska göra vad och när det ska vara klart.
- Hyr verktyg eller låna av någon bekant.
- Blunda inte för problem. Ta tag i hindren direkt när de dyker upp. Skippa betendet att undvika och fortsätta någon annanstans. Fullt förståeligt, vanligt men dumt.

Bild Hornbach

FIX. Att renovera badrum hamnar i topp på svåra listan hos hemmfixare. Följt av att lägga om tak och dränera enligt en undersökning från Hornbach. 79 % av de tillfrågade har projekt på gång. Flest planerar att tapetsera eller måla inomhus.

- Våga fråga. Det finns många experter, inte minst i byggvaruhuset.
- Lägg ut arbete. Vissa saker, som el och VVS, måste man ta hjälp med. Men ta också hjälp när du kör fast. Det brukar ändå sluta med hantverkarhjälp.
- Jämför priserna. Och gör en projektbudget. Priserna kan variera rejält.

- Beräkna rätt mängd. På grund av spill, skarvar och liknande bör du alltid räkna med minst 10 procent mer material än du först tänkt. Det finns gratisverktyg för beräkningarna på nätet. Och kunnig personal på byggvaruhuset.

Källa: Hornbach

Våga sätta lättstädat mönster på golvet

- Med känsla för det samtida släpper Tarkett flera nya kollektioner vinylgolv. Uppdaterade mönster som adderar en modern och grafisk karaktär till inredningen hemma. Med formstarka mönster, rå betongkänsla och inspiration från marockanska stenläggningar har Tarketts designteam skapat en serie nya vinylgolv. Zig Zag, Cabana och Honeycomb Tile är namnen på några av nyheterna. Ett vinylgolv är slitstarkt och lättstädat och mjukt att gå på. Faktum är att det är ett av de tystaste golven som finns på marknaden. Därför passar vinylgolv bra i kök, hall och barnrum. Golven innehåller inga ftalater.

SLITSTARKT. Vinylgolven från Tarkett har fått nya uppdaterade mönster.

Fint X sex

POLYDROP. Ampelkruka. Cult Design.

OLEA. Krukor att placera ihop eller mot vägg. Plantagen.

JUTE. Planteringskorg. Indiska.

JULIA. Vas. Indiska.

PRICKIG. Vas Ähléns.

TERRARIUM. För växter. Madame Stoltz.

odlings-inredning

Premiär för nya Hyundai IONIQ hybrid.

Därför hyllas IONIQ

- Fantastisk körupplevelse
- Klassledande utrymme
- Klassledande batteriteknik
- Prisivinnande design
- Bäst prestanda
- Bästa garantipaketet
- Moderna uppkopplingsmöjligheter

från **249 900** kr
Förmånsvärde 1 354 kr

Helgen 26-27 november lanserar vi Hyundai IONIQ - tre elektrifierade bilar i ett koncept. Först ut är hybriderna, därefter elbilen och laddhybriden. Alla med klassledande egenskaper. Läs mer på hyundai.se.

Inges Bil AB
- lite mer personligt -

BOLTORPS
HANDELSOMRÅDE
Boltorpsvägen 4 · 441 57 Alingsås
0322-790 91 · 0322-790 66 · www.ingesbil.se

ÖPPETTIDER:
Bilförsäljning: Vardagar 09.30-18.00
Lördagar 10.00-15.00
Verkstad: Vardagar 07.00-17.00

8 års Batterigaranti • 5 års Nybilsgaranti med fri körsträcka • 5 års Vägassistans • 3 års Vagnskadegaranti
Bränsleförbrukning IONIQ hybrid vid blandad körning: 3.4-3.9 l/km, CO₂: 79-92 g/km. Förmånsvärde, netto beräknat med 50% marginalskatt.

@HyundaiSverige | #hyundaisverige

Fjällmans begravning är ett familjeföretag med erfarenhet ända sedan 1932.

I tre generationer har Fjällmans stöttat andra i stort och smått.

Tack vare våra egna florister och jurister kan vi arbeta omtänksamt över hela Lerum.

Vi ombesörjer transporter och hantering i särskilt anpassade bilar i Lerum och Alingsås.

Vår kunskap – Din trygghet

fjällmans begravning

Stationsvägen 14, Lerum (mittemot Lerums station)

Öppet: 8.00-16.30. Telefon: 0302-106 90

www.fjallmans.se

fjällmans juridik

Bouppteckning, testamente, arvskifte, samboavtal, bodelning mm.

Petra

Biogas är ett **bränsle** med stor samhällsnytta

■ Biogas har samhällsnyttor långt utöver att vara ett fossilfritt bilbränsle och bidrar till samtliga FN:s hållbarhetsmål. Det visar Linda Hagman och Mats Eklund, Linköpings universitet och Biogas Research Center, BRC, i en vetenskaplig rapport. Linda har grävt ner sig i den vetenskapliga litteraturen från de senaste 20 åren. – Jag har kritiskt granskat vilka av biogasens nyttor som finns vetenskapligt beskrivna. Några nyttor är mycket väl belagda, särskilt inom jordbruket, medan det finns färre studier kring andra. Hon har hittat stöd för att biogasen bidrar till FN:s samtliga 17 hållbarhetsmål. Några direkt och andra, som jämställdhet och

17 MÅL. Biogasens bidrag till FN:s hållbarhetsmål är väl dokumenterade.

Foto Göran Billson

god utbildning för alla, lite mera indirekt. 34 olika nyttor finns beskrivna som t ex minskning av koldioxidutsläpp, självförsörjning av energi, fossilfritt bränsle, värme och el, mindre gifter i lantbruket, bättre ekonomi för bönder, bättre nyttjande och cirkulation av näringsämnen, effektivare vattenrening, ökad resurseffektivitet, minskning av metanutsläpp till luften, fler arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt.

– I diskussionerna här i Sverige ses biogasen som ett fordonsbränsle och inte mer än så, men nyttan är så vida mycket större.

Kulörer som berör och omfamnar dig i rummet

■ Det är kulörerna hemma som ger den röda tråden till inredningsstilen menar Beckers. Som förstärker en känsla och synliggör tingen. Därför kommer nu 4 färgteman med 6 kulörer i varje för att göra det lättare för konsumenten att välja. Inred med värme: Mjukt, orientaliska influenser, rött och rosa. Accentfärg gult. Inred med känsla: Harmoni, ursprung. Grått, svart, varmt beige. Accent Kokos. Inred med historia: Storytelling, personligt. Påfågelblått, Plommon, Smaragd och Citron. Inred med guldkant: Lyx-bohemiskt, stormönstrat. Mustigt blått, mörkgrönt och blågrön färgskala från hav och skog.

DJUROMSORG. Omtanken om djuren gör att KRAV har extra stränga regler.

Foto Beckers

Låt fler djur vara utomhus

■ I Sverige idag lever 1 274 000 värphöns i inredda burar, medan det finns 1 165 164 KRAV-certifierade värphöns som får vistas utomhus. – Många djur i Sverige får inte gå ut. Med KRAV får fler djur böka, picka och beta. Det mår de bra av, och då får vi bra mat, säger Katarina Wolf, marknadschef KRAV. På KRAV-certifierade gårdar får kossorna vara ute mycket och beta. Hönsen får picka mask och grisarna får böka i jorden och bada gyttebad. I Sverige är det i princip enbart de KRAV-certifierade grisarna som får beta gräs och böka i jorden om sommaren. På vintern får de här grisarna också vara utomhus.

Foto Beckers

1 AV 4. Inred med historia visar det personliga med modiga kulörer.

Av resterna görs nu ny inredning till köket

■ Den svenska designgruppen Form Us With Love har tillsammans med IKEA tagit fram högkvalitativa köksfronter som tar tillvara på jordens värdefulla resurser. Köksfronterna tillverkas av återvunnet trä som kläs med en folie av återvunna PET-flaskor för att minska resursspill och för att ge befintlig plast nytt liv. – Våra produkter köps av väldigt många människor och genom att erbjuda mer hållbara alternativ har vi möjlighet att bidra till en förändring. Därför började vi titta på hur man skulle kunna ersätta nytt material med återvunnet i våra köksinredningar, säger Anna Granath, produktutvecklare IKEA.

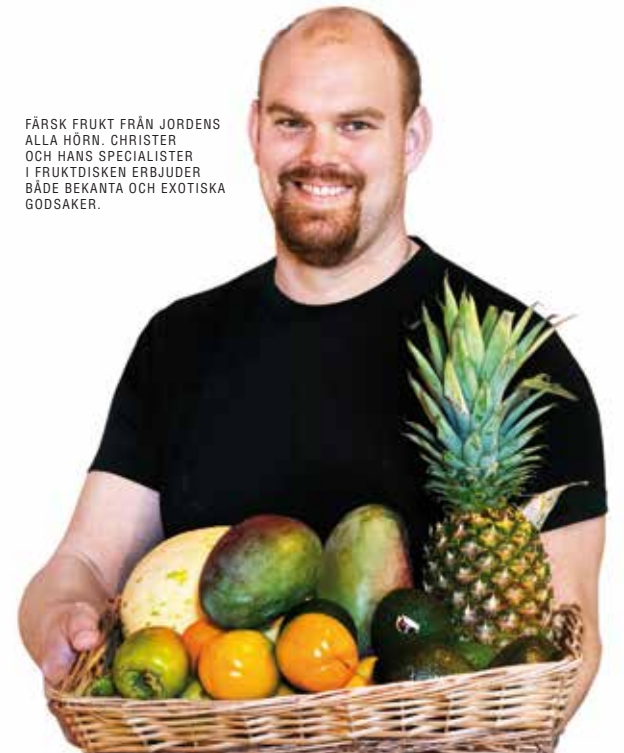

Foto IKEA

PÅ LUCKAN. Plastflaskor får nytt liv i återvunna köksserien Kungsbacka.

Mer av det goda!

FÄRSK FRUKT FRÅN JORDENS ALLA HÖRN. CHRISTER OCH HANS SPECIALISTER I FRUKTDISKEN ERBJUDER BÅDE BEKÄNTA OCH EXOTISKA GODSAKER.

I vår butik hittar du alltid spännande nyheter, exotiska alternativ och noggrant utvalda produkter och råvaror – vår målsättning är att erbjuda Lerums bredaste sortiment av ekologiskt och närproducerat. Till oss åker du inte nödvändigtvis för att storhandla – hit kommer du för att godhandla.

Ät gott. Lev gott.

ICA SERVETT, ALMEKÄRRSVÄGEN 1, LERUM. ÖPPET ALLA DAGAR 08.00 – 21.00.

ICA Supermarket

Handla för minst 500 kronor så bjuder vi på 50 kronor i rabatt. Unna dig lite mer av livets goda.

50~ **50~**

VÄRDEKUPONG

50

DENNA VÄRDEKUPONG BERÄTTIGAR TILL RABATT PÅ FEMTIO KRONOR VID KÖP FÖR MINST 500 KRONOR. RABATTEN KAN INTE KOMBINERAS MED ANDRA ERBJUDANDEN.

TAG MED KUPONGEN OCH LÄMNA VID KASSAN. ERBJUDANDET GÄLLER MELLAN 25 FEB - 19 MARS. ICA SERVETT, ALMEKÄRRSVÄGEN 1, LERUM. ÖPPET ALLA DAGAR 08.00 – 21.00.

50~ **50~**

50 KRONOR RABATT VID KÖP ÖVER 500 KR

VI UTRUSTAR DIN VARDAG OCH FRITID

SLÄPKÄRRA NEPTUN

Modell Praktik 750 kg, lastvikt 615 kg
Flakmåt 236x129 cm, tipp
Lagervara
Ordinarie pris 7990:-

NU 6900:-

Erbjudandet gäller till 31 mars 2017

NU 3900:-

Erbjudandet gäller till 31 mars 2017

MOTORSÅG HUSQVARNA

Modell HVA445 Trio Brake
Ordinarie pris 6000:-

VINTERERBJUDANDE

PASSA PÅ OCH LÄMNA DINA MASKINER FÖR VINTERSERVICE

20%

RABATT PÅ ORDINARIE PRISER
Gäller t.o.m. 31 mars 2017

FLODA Skog & Trädgård

Produkter och Service med Kvalitet

Brovägen 20, 448 31 Floda

Öppettider: måndag-fredag kl. 08.00-18.00
tel. 0302-30154

Husqvarna
READY WHEN YOU ARE

GÅVA. Christer Ramhages stol med lejonarmstöd har ritats av Ariana till hans 50-årsdag.

EGENRITAT. Ariana Ramhage är arkitekt i grunden, och ritade familjens hus som de flyttade in i som nygifta 1986.

VALSPRÅK. Köksmöbeln är ritad av Ariana och tillverkad av en träsnidare i Polen. I stolsryggen står det snidat "Nec temere, nec timide".

SKAPARPLATS. I ateljén sitter Ariana alltid i soffan och målar.

KONSTVERK. Ariana Ramhages målning av det egna huset i vinterskrud.

VACKERT. Förutom måleri ägnar sig Ariana också åt glaskonst.

De bor i sitt **egenskapade** konstgalleri

På Bäckamaden i Gråbo har familjen Ramhage bott i 30 år. Hemmet är också arbetsplats och galleri och öppnas flera gånger per år för intresserade besökare.

TEXT OCH FOTO **Anna-Karin Jansson**

Annorlunda var det när Ariana som 19-åring stannade i Sverige då hon fanns med på polska interneringslistor i samband med att undantagstillstånd infördes i Polen 13 december 1981. Jaruzelski tog över ledningen av Polen och en av hans första åtgärder att utlysa ett krigstillstånd den 13 december 1981. Tusentals aktivister arresterades och internerades. I Haparanda fanns då 19-åriga arkitektstudenten Ariana från Warszawa. – Jag fanns med på interneringslistor då jag var med i studentrörelsen i Polen. Jag läste till arkitekt och var i Sverige för att studera landsbygdsbebyggelse. Jag kunde inte åka hem. Det var för farligt, berättar Ariana Ramhage.

GALLERI. – Hit är alltid intresserade välkomna. Ring först så jag inte öppnar i papiljotter, skrattar Ariana.

Ariana blev kvar i Haparanda och arbetade som tolk.

– Jag talade tyska, engelska och polska, och svenska var lätt så det lärde jag mig fort. Det var en härlig vinter i Haparanda. Sedan kom jag till flyktingläger i Flen, skulle läsa svenska med analfabeter och blev föreviad hur man använde en toalett. Jag hade ju varit tolk, men det togs ingen hänsyn. Jag fick sitta och upprepa "jag heter Bo". Jag höll på att dö av tristess i Flen, men jag hann läsa alla böcker av Wilhelm Moberg. Därför blev min första svenska något ålderdomlig och med småländska ord, skrattar hon.

När hon gjort de 400 obligatoriska timmarna sökte hon till arkitektutbildningen på Chalmers.

– Jag kom in på arkitektlinjen på Chalmers och fick börja på tredje året. Göteborg var underbart.

Efter fyra år träffades Ariana och Christer. De gifte sig och Ariana ritade huset i Gråbo, som de fortfarande bor i.

– Det var det första huset jag ritade efter studierna. Vi flyttade in 1986 samma år som vi gifte oss. Det är 300 kvadratmeter stort och har två övervåningar med separata trapphus. Här finns inga raka planlösningar eller raka vinklar. Vi använder hela huset varje dag. Här finns inga döda utrymmen, konstaterar Ariana.

Hemmet i Gråbo är samtidigt galleri för Arianas konst; akvareller och konstglas. Hon slutade som kommunal planarkitekt för 20 år sedan och har arbetat som konstnär på heltid sedan dess. I hemmet finns också en "tron", köksmöbel, säng, skänk och skåpdörrar som Ariana ritat och låtit tillverka hos en möbelsnickare i Polen.

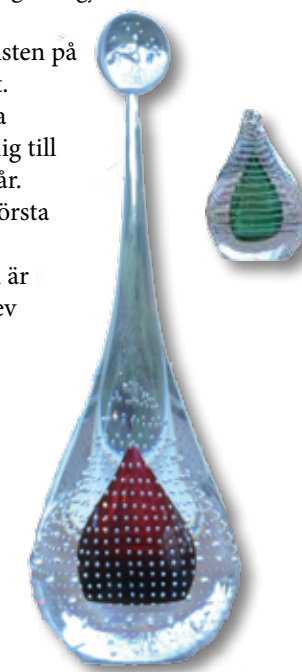
Ariana Ramhage målar i akvarell och det handlar mycket om Västkusten. Favoritmotiven finns på Bohus Malmön och Smögen. Nu är hon inne i en period där tre är viktigt. Tre luftballonger eller tre solstolar finns i förgrunden på flera målningar.

– Jag vill ha utmaningar. Är det ingen

utmaning får det bli något nytt. Nu ska jag börja måla stora fester och jag börjar med Nobelfesten. Det har jag inte gjort förut.

Ariana Ramhage valde konsten på heltid. Det ger henne frihet.

– Mina föräldrar hade höga ambitioner och skickade mig till musikskola när jag var 3,5 år. Jag blev hemskickad efter första lektionen. Jag var helt omusikalisk, säger hon och är väldigt nöjd över att det blev konst istället.

Vi hälsar på hos

Familj: Ariana och Christer Ramhage, utflugna dotter och katt.

Arbete: Ariana är konstnär, utbildad arkitekt. Sedan 20 år konstnär på heltid. Christer är adjunkt, arbetar idag med Arianas utställningsverksamhet.

Intressen: Skidåkning, simma, läsa böcker. Segla, som blivit en del av jobbet.

Genomsyrar hemmet: Arianas konstverk, akvareller och glaskonst.

Drömmer om: Ariana drömmer om mycket, möjligen porträttmålning.

FÖRST. En trend är något nytt, något som ska skilja sig från det vi nu gör och ser, enligt Trendstefan. Och från flera håll kommer det nu signaler på att det framöver blir ytterligare fokus på ny inredning till odling. Som inglasade ekosystem, stora växter i keramikkrukor och airplants. Trenden har bara börjat och slår igenom först om något år. Sias det.

Årets stora **trend-** **bubblare** hemma är odlingsinredning

Det började utomhus. För så där 30 år sen. Odlingsboomen. Sakta men säkert flyttar den nu inomhus. För att 2018 slå igenom riktigt stort.

TEXT Marie Pallhed

Det är Elin Frendberg, CEO Fashion Swedish Council som sett tydliga signaler på detta.

– Det kommer stora lanseringar av odlingsinredning redan i år, berättar hon. Det kommer att handla om lampor, odlingskärl m m som är speciellt framtagna för att fungera för odling året runt inom hemmets väggar.

Microgreens och kryddor har blivit allt vanligare bland hemmaodlarna. Men den bubblande trenden handlar inte enbart om att odla ätbart.

– Vi kommer också att odla växter som gynnar oss på andra sätt. Till exempel växter som hjälper till att rena luften. Eller odlingar för att bättra på luftfuktigheten inomhus.

Elin tror att det framförallt är vårt behov av att bli mer hälsosamma och aktivt skapa saker själva som är drivkrafterna bakom odlingstrenden.

– Många människor attraheras av att kunna odla själva året runt och känna att ”jag kan”.

HYDROPONIK. Inredning för att odla ätbart i vatten utan jord lanserades förra året. Nu ser vi också krukväxter som odlas barrotade utan jord i vatten.

UTTRYCKSFULLT. Odla i bearbetade krukor, gärna i keramik med känsla av tradition. Och helst en blandning av stora och små växter och olika sorter.

RÄTT LJUS. LED som ljuskälla funkar för inomhusodling. Det gör inte glödljus. LED-ljusets röda och blå toner hjälper växterna att växa och trivas.

KREATIVT. Fairygardens och fantasifulla små drömträdgårdar inomhus. Trend från USA som nu får fäste och låter sig lekas med. Också av vuxna.

FUNKTION. Och så är det ju skötseln. När man är iväg eller glömmer bort. Allt fler snygga självvattnande kärl lanseras för att ambitionen ska lyckas.

GRÖNA DETALJER. Nu inreds det med växter på annat sätt. En ampel kan se olika ut och placeras olika. Varför bara ha en sort när man kan ha flera?

Växter som påverkar inomhusluften

Krukväxter tillför luften syre och fuktighet. Vissa växter renar också luften. Här är några smartingar.

- Spjutbräken, krysantemum, gerbera, doftdracena, ormbunkar, fönsterfikus, benjaminfikus och murgröna (Formaldehyd: färgämnen, gardiner, golvmaterial, kläder)
- Fredskalla (Aceton: nagellackborttagningsmedel, kosmetika, utandningsluft)
- Buskpalm, rosenkalla, krysantemum, påfågelsblad och tulpan (Ammoniak: skrivare, rengöringsmedel.)
- Murgröna, dracena, svärmors tunga och bergpalm (Bensen: fibermaterial, klister, tapeter, tobaksrök, lösningsmedel.)

Källa: Wolverton, B. C. 1997. Renare luft med växter. Blomsterfrämjandet och Hortonom Maj-Lis Pettersson som påpekar att NASAs undersökningar gjordes för många år sedan. En del av nämnda ämnen kan ha ersatts av andra i olika produkter.

Villaägarmässan Bo & **Energi**

Lördagen den 25 mars, 10.00 - 17.00
Hjällsnäshallen, Mjörnbatorget Gråbo

Årets stora träff för alla som är nyfikna på framtiden.
Kom och träffa lokala experter och leverantörer.

Smarta energilösningar, det senaste av elbilar och miljöfordon, hemmets moderna maskiner, inredning, ekonomi, juridik och ekologisk mat.

Allt för din trädgård - maskiner och trädgårdsanläggning

Lerums kommuns enheter kommer vara på plats och svarar på frågor om samhällsbyggnad, bygglov och energi.

Familjeaktiviteter på torget och runt mässhallen under dagen.

Upplev Earth Hour och stöd nedsläckningstimman på ett nytt sätt.

Gratis inträde för alla.

Varmt välkomna!

Utställare kontakta:

Anders Jasphe tel: 0738-55 31 21

mail: viceordf@villaagarnasavean.se

LERUM
mer än du tror

Villaägarna

Villaägarna vid Sävåån

Gå på **visning** hos dig själv och flytta in hemma

FLYTTA HEMMA. – Med en främlings blick bygger du en ny vision som gör din bostad till en pärla, säger Eva Sape. Flytta ut ur rummen och flytta in igen.

Hemmet har gått i stå. Inte är det snyggt och inte funkar det som du vill. Det är rörigt och energilöst. Men det går att ändra. Börja med att prioritera nyckelrummen. Och ta tag i de odefinierade ytor.

TEXT Marie Pallhed FOTO Maria Eberfors

Först funktion sen design, säger inredningsarkitekt Eva Sape, CC-interior. För att trivas hemma måste känslan av att leva i kaos bort. Sen, när funktionen, sitter då lägger du till estetik. Funktionen är egentligen urviktig. – Det sker saker i familjer. Den gamla visionen om boendet behöver ändras. Och det märker du genom oordning, energilöshet och känslan av att du helst vill flytta. Då gäller det att se hemmet med nya ögon. – Testa att låtsasflytta. Köp flyttkartonger. Packa ner, rensa bort och gör rummet helt tomt. För det är svårt att vara inredare hos sig själv. – Det är lättare att omplacera sina saker

och skapa nytt när man inte är styrd av hur de brukar stå. Börja inflytten i de rum som betyder mest för att slippa kaos. – Tvättstuga och kök är sådana utrymmen. Lägg extra omsorg där du hanterar din tvätt. Lyx behövs inte. Men det ska vara praktiskt. Med en arbetsbänk, möjligheter att hänga plagg och plats för att sortera rätt. Köket är också ett nyckelrum. Inte minst som mötesplats. – Också här är funktionen viktig. Se till att definiera funktionen för varje yta. För i och från det odefinierade kommer röran. Och det gäller inte bara kök. – Utrymmen som inte har en definierad funktion tenderar att bli skräp. Samma sak med hyllor, lådor och annan inredning. Först när du bestämt vad du ska använda ytan till styrs handlingarna bort från kaos. Att skifta vision för sitt boende fordrar kraft. – Ibland betraktas man med visst misstroende. Men att fylla rum med nya funktioner skapar möjligheter att utvecklas för alla som bor i hemmet.

"Ur ytors odefinierade funktion kommer röran"

VINSTEN. Genom låtsasflytten har du frigjort mycket energi hemma och gett plats för nya situationer. Du har gjort dig fri från det gamla som belastat.

Så fixar du en ny bostadsvision

- Iscensätt en flyttning. Packa ner sakerna du gillar. Och packa upp dem igen. På så sätt lyfts sakerna ur sitt sammanhang. Den fysiska aktiviteten ger dig kraft att tänka nytt med det du redan har.
- Rensa. Använd flyttkartonger. Dela upp dina prylar i 3 V- kategorier: Värdefullt, Vet ej, Väck. Vet ej-högen tar du itu med senare.
- Skippta pryltvånget. Ta bort personliga saker som låser och belastar. Välj att ha kvar det du tycker om. Det som känns varmt och bra i hjärtat.
- Less is more. Njut av tomrum och mota impulsen att ställa tillbaka sakerna där de stod förut när du flyttar in igen.
- Lekflytten är en process. Det kommer att bli rörigt ett tag. Men ur kaos växer en ny ordning. Det är en naturlag.
- Bygg bort problemen och skapa funktion.
- Först funktion sen design. Inred med det du redan har. Fixa till med ny färg. Tänk mer enfärgat målade väggar, mönsterfattigare och accenter.

TVÄTTSTUGAN. Prioritera att organisera rummet för dina kläder. Så slipper du klädhögarna. Här en rejäl arbetsbänk på bockar som spraymåls svart.

NYCKELRUM. För små kök är den lilla mobila köksön funktionell. Utökad arbetsyta och samtidigt en naturlig samlingspunkt att vistas runt och äta vid.

KÖPSTOPP? Använd » det du har. Måla om möbler och accenter med sprayfärg.

« MOD. Byt plats på rum. Och testbo möbleringen utan att fixera fast direkt.

Hur vill jag använda mitt hem?

- Bostadsvisionen besvarar frågan.
- Gör en plan.
- Töm rum för rum.
- Börja med nyckelrummen.
- Tänk fritt.
- Definiera funktionen för alla ytor i rummet.
- Tveka inte att ändra rummens funktion.
- Använd det du redan har.
- Twista till det om det behövs.
- Inred osentimentalt.
- Njut av tomrummen.

BUTIK • RESTAURANG • PRESENTBUTIK

Vår MARKNADEN

PREMIÄR 3/3

GAMLE OLE'S FAR

139:- /kg
Ord 169:-

Specialpriset på dessa ostar gäller tom 17 april 2017.

WHISKY / SINGLE MALT
CHEDDAR

99:- /kg
Ord 139:-

Falbygdens OSTERIA
BUTIK OCH RESTAURANG

Välkommen till Falbygdens Osteria.
I vår butik finner du över 150 ostar från när och fjärran, fina presentförpackningar och osttillbehör.
I vår restaurang dukar vi upp en härlig ost- och delikatessbuffé.

Göteborgsvägen 19
FALKÖPING
Tel 0515-71 72 30

Ostparadiset i Falköping

www.falbygdensosteria.se

CIRCLE K

Anslut ditt kort till vår EXTRA Club och få var 6:e tvätt gratis

Tvätta gärna bilen men gör det rättvist för miljön.

Välkommen till Circle K i Floda och Alingsås
önskar Hans, Johan och Peter med personal

CIRCLE K

Flodamotet, E20
tel. 0302-30945
Floda

Kristineholmsvägen
tel. 0322-13333
Alingsås

Vänersborgsvägen
tel. 0322-17305
Alingsås

Prova gärna Brilliantprogrammet i våra miljövänliga biltvättar!

- frisör här -

Ny frisyrr till våren!

SKÄM BORT DITT SKÄGG:
Ansning
Trimning
Mustaschvax
Skäggolja

frisör Joachim Buchmann - 0500-41 80 98 - www.frisorhar.se

DJUPEDALS RÖR AB
Specialister inom vatten & värme

COMFORT

VÄRGÅRDA, Parkgatan 19 | tel. 0322-62 33 70
KVÄNUM, Storgatan 12 | tel. 0512-921 00
ALINGSÅS, Mejerigatan 6 | tel. 0322-101 06
www.djupedalsror.se

Jonas
Måleri och Renovering

Gamla Kvarnabovägen 14
441 91 Alingsås
Tel. 0708 - 88 79 87

Rent vatten till rätt pris

Vattenfilter som tar bort järn, mangan, kalk, nitrat, smak och lukt, höjer Ph-värdet. Vi utför service och tillhandahåller reservdelar till de flesta fabrikat. Även installation!

AquaRent

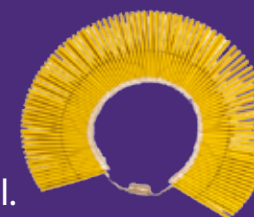
Våra representanter:
Värgårda 0705-73 90 77
Skaraborg 0511-37 53 90

KALLELSE till ÅRSMÖTE

i Missionskyrkan Lerum onsdag 1 mars kl. 19.00

GRATISLOTTERI

3 presentkort á 500:-
Allum Partille, Solkatten
Lerum & Alingsås Handel.

FÖRANMÄL alla namn senast måndag 27/2
tel. 0302-318 33, inget svar, tala då in alla
namn på telefonsvararen eller varför inte
skicka till **sekr@villaagarnasavean.se**

Motioner styrelsen tillhanda senast 9/2
Information och årsmöteshandlingar
fr.o. m. 22/2 på
[www.villaagarnasavean.se /](http://www.villaagarnasavean.se/)
Årsmöteshandlingar

RÄKMACKA till FÖRANMÄLDA

+ dricka, kaffe & kaka.
Övriga kaffe & kaka.

Regionchefen från Regionkontoret i
Göteborg informerar och svarar på frågor.
Föredragshållare från Räddningstjänsten i
Lerum, Martin Berntsson kommer också
att vara på plats.

Radhus-villaägare-fritidshusägare är
HJÄRTLIGT VÄLKOMNA!

Villaägarna vid Sävån -
Lerum, Alingsås och
Partille

Villaägarna
Villaägarna vid Sävån

Med **egendesignat** mönster blir kuddarna hemma unika

Mönstren som den uråldriga färgningstekniken shibori ger har vi sett mycket av de senaste åren. Främst på kläder men också i textil inredning. Så här kan du enkelt testa konsthantverket hemma.

TEXT OCH FOTO Marie Pallhed

– Shibori är en japansk teknik där man på olika sätt färgar och formar textil, säger

Linnea Blomgren vävare och textilformgivare som arbetar med shibori.

Tekniken påminner om batik men mönstren blir mer kontrollerade. Och det är när tyget vrids, pressas och dras åt som det skapas både färg och form.

– Tekniken går ut på att blockera en yta av tyget innan det färgas. Det gör man med tråklossar, vikningar, sömmar och knutna trådar. Där träblocken pressas riktigt hårt

med tving eller på annat sätt kommer färgen inte in. Och den ytan får ingen färg.

I Japan är shibori en traditionell konst- art. Och i Sverige utövas hantverket av allt fler konstnärer.

– I färgningsprocessen händer det saker och slumpen är också närvarande. Det gör tekniken spännande att jobba med.

Färga på japanskt vis

Är du nybörjare så är det enklast att du använder dig av KYP-färg. Den blandas i vatten och färgningen sker i rumstempererat vattenbad. KYP-färg funkar på alla växtfibrer. Alltså på t ex bomull, lin och viskos. Men alltså inte på konstfibrer eller ull.

Uttryck, färg och mönster skiftar beroende på tygets kvalitet. På ett glansigt tyg återges färgen starkare. På ett tunnare tyg går färgen lättare igenom fler lager. Och på ett kraftigare tyg t ex lin, blir linjerna mer diffusa. Fint om du vill ha en vintagelook. Ytterligare en dimension ger crepe-tyg. Nästan som en 3 D upplevelse.

Skölj tyget när färgningen är klar. Låt torka. När färgen oxiderat har den fäst på tyget. Det tar ca 30 minuter. Avsluta med att tvätta textilen varmt.

Tips! Gör kuddar till soffan. Välj genomgående samma grundform i mönster och samma kulör. Skapa dynamik genom att ha olika färgstyrka. Och/eller olika storlekar på mönstret. Shibori är också fint på sänglinne, handdukar och bordstextilier.

Material för Itajime-mönster

Tyg med fibrer från växtriket (om du använder KYP-färg). KYP-färg – kemiskt framställd färg som finns att köpa i konstnärshandeln. Två klossar av trä eller plywood, exempelvis i storleken 4 cm x 20 cm med en höjd av 1 cm. Tving. Rostfri bunke för färgbadet. Strykjärn – om du vill vara extra noga. Vatten – till färgbad och sköljning. Gummihandskar. Skyddskläder.

TESTA. – Shibori är en japansk färgningsteknik för textil som du kan skapa unika mönster med, säger Linnea Blomgren, shiborilärare på Handarbetets vänner. Detta Itajime-mönster är inte svårt att göra.

Vik tyget som ett dragspel. Vänd tyget fram och tillbaka från ovan- till undersida. Vik först på längden. Vikningens bredd påverkar mönstrets storlek. Stryk mellan vikningarna för bästa resultat.

Färga tyget. Använd gummihandskar och skyddskläder. Lägg i tvingen med tyget i färgbadet. Låt ligga 5-10 minuter. Lång tid ger mörkare färg. Rör inte ner luft. Bläddra i tyglagen för jämnare mönster.

Vik till en mindre kvadrat. Fortsätt dragspelsvikningen. Nu på bredden. Vik fram- och tillbaka från undersida till ovasida. Var noga med att få raka veck. Stryk mellan varje vikning.

Kolla genomfärgningen. Ta upp och bläddra mellan flikarna medan tvingen fortfarande sitter kvar. Färgnyansen är mörkare nu än den blir efter sköljningen. Ta upp om du är nöjd med styrkan

Vikningen är klar. Tyget har vikts ihop till en mindre fyrkant. Storleken på den avgör mönstrets storlek. I detta fall är kvadraten cirka 10 cm x 10 cm. Prova dig fram tills mönstret känns rätt.

Skölj under rinnande vatten. Först med tvingen kvar. Ta sedan bort tving och klossar. Veckla ut tyget. Fortsätt att skölja i ytterligare några minuter. Vrid ur vattnet och häng tyget på tork.

Placera tråklossarna. En över och en under tyget, mitt emot varandra. Från ett hörn till ett annat. Sätt en tving på mitten av tråklossarna. Det är där färgen inte tränger in i tyget. Dra åt hårt.

Skapa plagg eller inredningstextil. Kuddar och handdukar får unika uttryck med shibori. Eller skapa personliga kläder. Det har Oscar De La Renta också gjort. Plus några andra stora modemarken.

En total **köksmakeover** i huset

När Louise och Zimon Brohede bestämde sig för att renovera sitt hus blev det "total makeover". För Zimon - som jobbat i krogbranschen i 15 år - blev förstås köket prio ett. Resultatet blev... enastående.

TEXT OCH FOTO **Ulf C Nilsson**

Huset hade Louise köpt innan de träffades för snart fem år sedan. En liten villa i Skaras utkanter.

– Det gamla köket i norrläge var mörkt. Eftersom vi fick byta ut alla rötskadade golv så blev det fritt fram att dra fram vatten och avlopp vart vi ville, berättar Louise.

Alltså är det gamla köket nu istället badrum och allrummet blev kök. Golvet lades om med golvvärme, taket höjdes och alla takbjälkar byttes ut. Teglet i den gamla murstocken togs fram och blev en del i den smakfulla helheten. Nya fönster togs upp för att öka ljusinsläppet. Sen var det fritt fram för kreativitet. Zimon fixar det mesta själv - han håller på att byta karriär från krögare till designer och efter utbildning på Trähandverk i Tibro siktar han nu på att komma in på Högskolan för design och konst i Göteborg.

Louise var visserligen emot en köksö i början, men det var ju Zimon med sin restaurangerfarenhet som hade sista ordet för den delen av renoveringen, så köksö blev det. En mycket speciell sådan.

– Jag hittade några lämpliga 2,5-tums plankor i uthuset och de blev grunden.

De bästa av de gamla takbjälkarna blev ben och mitt i detta parkerades en induktionshäll.

– Är den inte sammanbyggd med en spis

MATMÖTEN. Zimons köksö är skapad för kreativ samvaro. – Arbetsytor runt induktionshällen gör det enkelt att jobba här och vi kan vara två som står mitt emot varandra medan vi håller på. Och vatten finns inom bekvämt räckhåll.

så kan man ju välja format själv och då är en med fyra värmezoner i rad bäst. Det ger plats att jobba med maten från båda sidor och man slipper sträcka sig för att nå.

Han själv är reslig, så någon fläktkåpa blev det inte.

– Det fick räcka med ett utsug i taket ovanför, precis som det brukar vara i restaurangkök.

Det hela kompletterades med en liten vask och kran - och givetvis inte vilken kran som helst.

– Utan en dansk Quooker som levererar kokande vatten direkt när man behöver. Då elimineras behovet av vattenkokare eller kaffebruggare. Det är bara att ta

kokande vatten direkt i tekoppen eller pressobryggaren, vilket spar plats. Dessutom kan man starta med kokande vatten i kastrullen direkt vid matlagning.

Avloppet var inget problem eftersom golven ändå byttes ut så det var fritt fram för nya lösningar.

Underredet i köksön är hopsvetsade armeringsjärn där grytor och kastruller har gott om plats. Dessutom finns både el- och USB-uttag runt om för maskiner och kokbok i form av en iPad. Eluttag finns överallt i köket, totalt elva stycken.

Diskbänken ville Zimon helst ha i rostfritt stål, men Louise tyckte det blev för sterilt. Istället platsgjöt Zimon en betongbänk helt utan skarvar för maximal arbetsyta.

PROFFS. Restaurangtänket går igenom överallt - diskhon rymmer utan problem en ugnsplåt.

Och diskhon är stor nog att rymma en hel ugnsplåt.

Ugnen sitter i bekväm arbetshöjd och är en Neff med "slide and hide"-funktion - ugnsluckan kan alltså enkelt skjutas in under ugnen när den öppnats och är då inte i vägen. Under den - också i bekväm arbetshöjd - döljer sig diskmaskinen.

– En bra arbetsmiljö är lätt att jobba i och här är det härligt att laga mat, konstaterar Zimon.

Skarvlös köksbänk i finbetong

– Grunden är formplyfa som behandlades med våtrumsprimer så att vattnet i betongen inte kunde flyta igenom. Jag borde också ha tänkt på att ha blötlagt armeringsjärnen innan gjutningen, för de drog åt sig vatten och påverkade ytjämnheten, säger Zimon. Runt plyfagrunden spikades gjutformen fast och han började med kanten mot väggen. – När den hade börjat bränna togs formen där bort och så gjöt jag resten och "masserade" bort luftbubblorna genom att handvibrera med mursleven.

EFFEKTIV. Någon skymmande fläktkåpa ville Zimon inte veta av. Bra restaurangkök har fläkten i taket och den lösningen applicerades även här.

RESTAURANGTÄNK. Ugnen ska vara i arbetshöjd och luckan är av typen "slide and hide" och kan skjutas in helt under ugnen så att den inte är i vägen.

HANTVERKSJOBB. Ett krav Zimon hade var att bänkskivan skulle vara helt skarvfri. Lösningen blev att gjuta den på plats i finbetong.

KOKPUNKT. Louise gillar att dricka te. Då är det bekvämt med en specialkran som levererar kokande vatten direkt.

DRÖMHUS. När Zimon och Louise träffades för fem år sedan hade hon redan ett litet hus med stort renoveringsbehov. Tillsammans skapade de sitt ultimata boende.

Unik kvalitet när du servar bilen hos Börjessons Bil

"Kunskap, trygghet och service"

FÖR KUNDENS SKULL. – I ett tryggt biläggande slipper du oro. Alla servicetekniker på Börjessons Bil i Alingsås är högt utbildade och märkesspecialister. Proffs som ger dig en kvalitetssäkrad service.

De satsas på servicegraden hos Börjessons Bil i Alingsås. Rejält. För här nöjer man sig inte med att ligga i framkant. Här är målet att ge kunden stans bästa service. Alltid.

– För kundens skull ska vi vara superproffs på den bil vi servar, säger Patricia Meijer servicemarknadschef. Oavsett vilket bil märke man lämnar in till oss. Och jag vågar påstå att vår servicepersonals höga kompetens är unik.

Börjessons Bil är en auktoriserad verkstad för Volkswagen personbilar, Audi, SEAT, Skoda och VW Transportbilar. Varje bilmärke har sitt speciella serviceteam som enbart jobbar inriktat på sitt märke. – Serviceteknikerna utbildar sig regelbundet och samtliga är märkesspecialister. Självklart är också verkstadsutrustningen up to date och godkänd av tillverkaren. Den som idag servar bilen regelbundet hos Börjesson kan räkna med att personalen har full koll på bilen.

– Våra servicerådgivare lär känna såväl kund som bil och har en fullständig historik på bilen. De kan därför ge korrekt information om vad som behöver åtgärdas. Värdefull information för att slippa krångel.

SERVICERÅDGIVARNA. Hos Börjessons finns rätt person med rätt kunskap som förstår din bil. I märkesteamen ingår också proffsiga servicerådgivare.

Enklaste och snabbaste sättet att få kontakt med servicerådgivarna är att gå in på www.borjessonsbil.se och boka tid för service.

– Då har rådgivaren möjlighet att sammanställa informationen som finns om bilen och återkomma om den tid som fungerar bäst.

Patricia själv har en gedigen erfarenhet av kvalitetssäkring inom bilbranschen.

– Jag är nu tillbaka på Börjessons där jag började min bana för 30 år sedan. Mitt mål i jobbet är att ge våra kunder maximal utdelning på de pengar man betalar för en service eller reparation. Det är bara möjligt att uppfylla om vi är specialiserade

de på vårt jobb och har säkrat upp våra arbetssätt.

En annan viktig anledning att vända sig till oss är att vi enbart använder oss av originaldelar.

– Det är av yttersta vikt att välja originalprodukter. Till skillnad från en alternativ del så har en originaldel bättre hållbarhet och en säkrad funktionalitet. I längden så skapar detta ett billigare biläggande för våra kunder. Reservdelarna är testade och godkända av fabrik för att fungera optimalt. Och när kunderna använder sig av vår verkstad så får man garanti på både reservdelen och arbetet.

För Börjessons Bil är kunden absolut viktigast i alla lägen.

– Vi hoppas kunna förmedla att vi ser personen bakom varje bil. Och att vi möter kundernas frågor med den proffsighet man skall förvänta sig av en kvalitetssäkrad och auktoriserad verkstad.

ANSVARSFULLT. – Vi tar ansvar fullt ut för att den service våra kunder får, är den mest optimala för varje enskild kund, säger Patricia Meijer, servicemarknadschef på Börjessons bil i Alingsås

Börjessons bil i Alingsås
Bilmärken: Volkswagen, Audi, SEAT, Skoda och VW Transportbilar.
Verksamhet: Försäljning och auktoriserad verkstad.
Antalet anställda: 70 talet personer varav ca 40 på servicesidan.
Adress: Kristineholmsvägen 39 Alingsås.
Tel: 0322-789 00.
E-post: allman@borjessonsbil.se.
Webbsida: www.borjessonsbil.se.

Börjessons Bil

Öppet: Mån – fre 09.00 – 18.00
 Lör 10.00 -14.00

Golvvärme: Några goda råd innan du påbörjar installationen

Villaägarna
 Villaägarna vid Säteån

Funderar du på att installera golvvärme? Här är några goda råd innan du bestämmer dig!

Med golvvärme slipper du sätta fötterna på kalla sten- eller klinkergolv, även trägolv blir behagligare att gå på. I vissa fall kan golvvärme ge en energibesparing, men då krävs vanligtvis att du sänker innetemperaturen några grader. Man kan använda golvvärme som enda värmekälla, och den ska då även värma luften i rummet. Ofta kombineras golvvärme med andra värmekällor – men kom ihåg att sänka inomhustemperaturen, annars ökar energianvändningen och det kan bli dyrbart med varma golv.

TEXT Jenny Olsson

Bästa golvmaterial

Vissa golv gör sig bättre med golvvärme än andra, så det första du ska göra är att bestämma vilken typ av golv du vill ha – för att sedan avgöra om golvvärme är lämpligt. Förutsättningen för att golvvärme ska fungera på bästa möjliga sätt är att välja ett golvmaterial som lätt släpper igenom värmen till inomhusluften – till exempel plastmattor eller klinker. Att lägga golvvärme under trä går bra men tänk på att då inte lägga ett för tjockt trägolv. Se också till att skydda trägolvet från underlagets fukt.

Vanligt "gör det själv"

Den normalhändige kan själv utföra en hel del av momenten i golvvärmeinstallationen men då man ska koppla in golvvärmens mot befintligt värmesystem rekommenderas en fackman. Även all elektrisk installation måste utföras (eller ske under överinseende) av behörig elektriker.

De olika systemen

De vanligaste golvvärmesystemen bygger på direktverkande el alternativt cirkulerande, uppvärmt vatten, så kallad vattenburen golvvärme. Även om man har direktverkande el i övriga huset kan man välja att ha vattenburen golvvärme. Med ett vattenburet uppvärmningssystem går det att växla mellan olika värmekällor som pelletspanna eller värmepump. Den valmöjligheten saknas med direktverkan- de el som uppvärmningsform. Det finns också luftburna system, vilket dock idag inte förekommer i småhus. De

VÄRMANDE GOLV. Ofta kombineras golvvärme med andra värmekällor.

olika systemen el, vatten och luft har olika fördelar. Golvvärme från elslingor tar oftast mindre plats än de två andra systemen, men är även dyrare i drift eftersom den då fungerar som direktverkande el.

Ökad energiförbrukning

Genom att använda golvvärme kan du spara in på energi, under förutsättning att huset lämpar sig för sådan uppvärmning – då kan du sänka inomhustemperaturen utan att huset upplevs som kallare. I annat fall finns stor risk att golvvärmens blir en riktig energitjuv. Den som bygger ett nytt hus kan planera för golvvärme redan från början.

Kallras

Radiatorer som placeras under fönster minskar risken för kallras (dvs att kall luft, som är tyngre än varm, faller ner mot golvet vilket kan ge drag). Om du ersätter radiatorerna med golvvärme kan du uppleva att det blir golvdrag. Lösningen kan vara en extra ruta i fönstret eller nya, energieffektiva fönster.

Se upp för fuktskador

Med felaktig installation kan golvvärme orsaka fuktskador i husgrunden. Golvvärme kan leda till att det uppstår skillnader i temperaturen mellan hus och mark, vilket kan orsaka fuktvandring och skador på olika delar av huset. Den som är osäker på hur väl husets grund lämpar sig för golvvärme, bör kontakta en fackman för att undersöka grunden innan golvvärme installeras.

Isolering

Att tänka på när man installerar golvvärme är att man har tillräckligt med isolering. Annars är risken att värmen istället smiter ut under huset och det finns risk för fuktskador. För att vara säker på hur mycket isolering du behöver till just ditt golv, kontakta en fackman. En del golvvärmesystem går att köra utan rumsthermostat men för att få önskvärd komfort och dessutom spara in på elförbrukningen är det bästa att använda sig av en sådan.

Så sänker du din elräkning

1. Som kund: Se över ditt elavtal. Det viktigaste är att du har valt aktivt över huvud taget, så att du inte ligger på anvisat pris. De är priserna är nämligen mycket högre än för andra avtal. Om du har utrymme i din privatekonomi att hantera svängningar i priset, och inte mår dåligt av att leva med risk, så sparar du över tid pengar på rörligt pris.

2. Som fastighetsägare: Se över ditt hus. Det kan finnas kostnadseffektiva energieffektiviseringar att genomföra. En gammal ytterdörr eller fönster kan läcka mycket värme. Du kan få råd och hjälp av kommunens energirådgivare.

3. Som medborgare: En mycket stor del av elräkning beror av politiska beslut. Skatt och moms är ofta hälften av en vanlig elräkning, och priserna i elnäten (abonnemang) har stigit kraftigt till följd av politiska beslut på senare år. Där kan du protestera och efterfråga tuffare regler av politikerna. Det här är också en fråga som Villaägarna är mycket engagerade i, så bara genom att du är medlem så hjälper du till i arbetet om att få igenom en förändring.

Jakob Eliasson, samhällspolitisk chef på Villaägarna.

TALAR MED DJUR. Genom tankar, bilder och känslor kommunicerar hästen med Christina Jarl.

Hon kan **tala med djuren** på deras språk

Det började med en tanke som absolut inte ville släppa henne: Tänk att kunna tala med djur och få förmånen att förmedla deras tankar vidare. Så klart Christina var tvungen att testa.

TEXT Marie Pallhed FOTO Maria Eberfors

Christina Jarl har lätt till skratt och är en av de där mest jordnära personer man kan träffa. Chosefri, totalt upprätt och självständig.

– Jag har inget emot att ta i, säger hon. Började inom restaurang som ung, vidareutbildade mig i USA, jobbade som restaurangchef och är fortfarande kvar i branschen. Fast idag driver jag eget. Det passar henne bra. För idéer har hon och nya kommer ständigt.

– Jag hade en tanke om att mat inte bara ska vara en måltid. Utan en helhetsupplevelse med tema, dukning etc. Och när ingen annan ville ha mina idéer så startade jag Christinas Gästgifveri med B&B för 7 år sedan.

Ett stenkast från jobbet ligger nyinköpta

KALASFINT. Christina älskar att skapa helhet av mat och fest. På jobbet. Hemma gäller snabbfixat.

BÖCKER. – Jag läser massor. Gärna enkla kärleksromaner i pocket. Men också biografier. Ett skönt sätt att försätta sinnet i ett annat tempo och träda in i någon annans värld en stund. Avkopplande.

bostaden där hon och sambon bor sedan ett halvår tillbaka.

– Vi trivs på landet och jag kopplar verkligen av hemma. När vi flyttade hit fick vi hjälp med tapetsering och målning, men vi är inte sådana som gör om allt. Tycker om mina gamla saker och låter sambon tycka om sina.

Men så tillbaka till detta att Christina kan tala med djur. Hur kommer det sig? – Jag såg ett tv-program i mitten av -90-talet där Samantha Curry berättade hur hon kommunicerade med djur. Jag blev så nyfiken, kände att det var min grej och var bara tvungen att testa.

Så Christina gick på föredrag och utbildningar och lärde sig hur man gör.

– Djuren för över tankar, bilder och känslor till oss. Om vi bara är så öppna att vi kan tona i det. Det handlar om att själv försätta sig i ett avslappnat tillstånd, vara lugn och ta emot.

Christina har under årens lopp hjälpt många djur – bland annat hästar – att kommunicera till sina ägare varför de mår dåligt.

– Jag har förmedlat information från travhästar som inte mått bra. Någon

FRÅN MORMOR. – Jag är ute när gumman min är inne, jag är inne när gumman min går ut. Den här fina vädervisaren spår vädret. Helt utan digital teknik.

FRIHET. För ett halvår sedan gick flytten från lägenhet i sta'n till hus på landet. Christina trivs med friheten att kunna gå ut på tomten och bara vara. Trots att hon ännu inte upplevt sommaren här.

MINNEN. – Jag gillar mina gamla saker. På den här gamla hängaren hade min farfar sitt skohorn och sin klädborste. Den minner om honom och passar mig som gärna vill ha ordning och reda runt mig.

HANDLINGSKRAFT. Det här med att sega på saker är inget för Christina. Hon är en görande person. – Får jag en idé så vill jag testa den. Och jag får många idéer. Hela tiden. Så det blir mycket jobb.

Christina Jarl

Familj: Sambo Tommy.

Bor: Hus på landet.

Yrke: Driver Christinas Gästgifveri, fixar fester, är entusiastisk Tupperwarekonsulent och professionell Djurtolk på djurtolk.com. Brukar servera på Nobelfesten.

Kreativt tänk: Närproducerade, ekologiska råvaror och helhetsupplevelse när det är fest. God mat som ser inbjudande ut.

Drömmar om:

Att åka till Canada på kurs om healing för hästar.

"Engagerar mig gärna, ofta och mycket"

ÅNGANDE NJUTNING. – Jag är en badmänniska. Åker gärna till kurorter på semestern, badar i havet och älskar varma spabad utomhus. Bad är den absolut bästa avkopplingen för mig. Stressen bara rinner av.

"Bad är den absolut bästa avkopplingen"

Audi Vorsprung durch Technik

Now is calling

Företagsnetto från
384.000 kr*

Business Lease från ca 4.095 kr/månad** Förmånsvärde ca 2.633 kr/mån**

Business by Audi

Audi Q5 2.0 TDI 190 hk quattro S tronic Sport Proline Edition

Helt nya Audi Q5 är här

Nästa generation Audi Q5 har blivit både
rymligare, smartare och roligare att köra.

Miljöklass EU6. Vi reserverar oss för eventuella ändringar/avvikelser. Bilen på bilden är extrautrustad. Varje återförsäljare svarar självständigt för sin egen prissättning. Bränsleförbrukning blandad körning 5,0 l/100 km. CO₂ 132 g/km. *Gäller försäljning till juridiska personer och kan kombineras med ramavtal och med vissa rabatter. **Audi Business Lease – Audi Leasing 36 mån (exkl. moms), 1500 mil/år, 0% särskild leasingavgift, garanterat restvärde, rörlig ränta baserad på VWSF basränta (jan 2017). Övermil och onormalt slitage debiteras utöver leasingavgiften. Audi Serviceavtal och Audi Försäkring ingår. Ändringar av körsträcka, ränta eller försäkringens förutsättningar, etc kan påverka månadsbetalningen. Uppläggnings- och administrationsavgift tillkommer. ***Förmånsvärde netto/månad vid 50% marginalskatt (baserad på SKV nybilspris 2017).

 Borjessons Bil